

U S T A W A

z dnia 2011 r.

o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania^{1), 2)}

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady funkcjonowania systemu bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania.

Art. 2.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dużym źródle spalania – rozumie się przez to:
 - a) kocioł energetyczny, kocioł ciepłowniczy lub turbinę gazową, o nominalnej mocy cieplnej rozumianej jako ilość energii wprowadzanej w paliwie w jednostce czasu przy nominalnym obciążeniu, nie mniejszej niż 50 MW albo
 - b) przewód kominowy, do którego podłączone są kotły energetyczne, kotły ciepłownicze lub turbiny gazowe o łącznej nominalnej mocy cieplnej rozumianej jako ilość energii wprowadzanej w paliwie w jednostce czasu przy nominalnym obciążeniu, nie

¹⁾ Niniejsza ustawa stanowi realizację następujących aktów prawnych Unii Europejskiej:

- 1) dyrektywy 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania (Dz. Urz. WE L 309 z 27.11.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t.6, str. 299, z późn. zm.)
- 2) postanowień części 13, lit. D, sekcji 2 załącznika XII, Traktatu między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczącego przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii, Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 236 z 23.09.2003, str. 17).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

mniejszej niż 50 MW, w przypadku gdy co najmniej dla jednego z tych urządzeń pierwsze pozwolenie na budowę wydano po dniu 30 czerwca 1987 r.;

- 2) emisji – rozumie się przez to wprowadzane do powietrza z dużego źródła spalania dwutlenek siarki lub tlenki azotu;
- 3) likwidacji zakładu – rozumie się przez to przypadek, gdy wszystkie duże źródła spalania w zakładzie przestaną być dużymi źródłami według kryteriów określonych w pkt 1;
- 4) operatorze – rozumie się przez to podmiot uprawniony na podstawie tytułu prawnego do zarządzania zakładem;
- 5) produkcji energii elektrycznej – rozumie się przez to produkcję energii elektrycznej brutto oznaczającą ilość energii wytworzonej przez generatory i zmierzoną na zaciskach tych generatorów;
- 6) produkcji ciepła – rozumie się przez to produkcję ciepła netto zmierzoną za pomocą urządzeń pomiarowych, obejmującą ilość ciepła:
 - a) przeznaczonego dla odbiorców na cele grzewcze lub przemysłowe, łącznie z ciepłem zużywanym na te cele w zakładzie oraz
 - b) zużytego w zakładzie na cele przemysłowe niezwiązane z produkcją energii elektrycznej i produkcją ciepła lub na cele grzewcze pomieszczeń nieprodukcyjnych;
- 7) roku sprawozdawczym – rozumie się przez to poprzedni rok kalendarzowy;
- 8) tlenkach azotu – rozumie się przez to sumę tlenków azotu bez podtlenku azotu, w przeliczeniu na dwutlenek azotu;
- 9) tytule prawnym – rozumie się przez to tytuł prawny w rozumieniu art. 3 pkt 41 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾);
- 10) uprawnieniu do emisji – rozumie się przez to uprawnienie do wprowadzenia do powietrza jednego kg dwutlenku siarki albo uprawnienie do wprowadzenia do powietrza jednego kg tlenków azotu, w danym roku sprawozdawczym;
- 11) zakładzie – rozumie się przez to duże źródło spalania lub kilka dużych źródeł

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018 i 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498 i Nr 249, poz. 1657 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159.

spalania położonych na jednym terenie, do którego operator posiada tytuł prawny.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do urządzeń wykorzystywanych w układach napędowych pojazdu, statku morskiego w rozumieniu art. 2 § 1 Kodeksu morskiego, statku w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857 z późn. zm.⁴⁾) lub statku powietrznego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm.⁵⁾), oraz do turbin gazowych wykorzystywanych na platformach morskich.

Rozdział 2

System bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania

Art. 3.

1. Tworzy się system bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania, zwany dalej „systemem bilansowania”, w ramach którego są gromadzone, bilansowane, rozliczane, przetwarzane, szacowane i zestawiane informacje dotyczące dużych źródeł spalania.
2. System bilansowania obejmuje informacje o:
 - 1) emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu;
 - 2) wielkościach produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła.
3. W ramach systemu bilansowania:
 - 1) określa się krajowy roczny pułap emisji dwutlenku siarki i krajowy roczny pułap emisji tlenków azotu;
 - 2) oblicza się roczny limit emisji dwutlenku siarki i roczny limit emisji tlenków azotu;
 - 3) ustala się liczbę uprawnień do emisji;
 - 4) dokonuje się porównania rocznej emisji w danym roku sprawozdawczym:
 - a) dwutlenku siarki z rocznym limitem emisji dwutlenku siarki,
 - b) tlenków azotu z rocznym limitem emisji tlenków azotu;
 - 5) oblicza się roczne pułapowe i bieżące wskaźniki emisji dwutlenku siarki i roczne pułapowe i bieżące wskaźniki emisji tlenków azotu;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z z 2007 r. Nr 123, poz. 846 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 171, poz. 1057, z 2009 r. Nr 98, poz. 818 oraz z 2010r. Nr 151, poz. 1014.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1008, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1829, z 2007 r. Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 558, z 2008 r. Nr 97, poz. 625, Nr 144, poz. 901, Nr 177, poz. 1095, Nr 180, poz. 1113 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 340 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 182 poz. 1228.

- 6) oblicza się opłatę zastępczą za emisję, na którą operator nie posiada uprawnień;
- 7) przygotowuje się krajowe bilanse emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu oraz produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła;
- 8) dokonuje się rozliczenia emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu za rok sprawozdawczy.

Art. 4.

Systemem bilansowania administruje Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070, z późn. zm.⁶⁾), zwany dalej „Krajowym ośrodkiem”.

Art. 5.

1. Tworzy się rejestr uprawnień do emisji dwutlenku siarki i uprawnień do emisji tlenków azotu, zwany dalej „rejestrem uprawnień do emisji”.
2. Rejestr uprawnień do emisji prowadzi Krajowy ośrodek.
3. Operator jest obowiązany do złożenia wniosku o utworzenie rachunku w rejestrze uprawnień do emisji dla zakładu, zwanego dalej „rachunkiem”, w terminie 30 dni od dnia, w którym co najmniej jedno źródło spalania spełni kryteria określone w art. 2 ust. 1 pkt 1. Wniosek o utworzenie rachunku zawiera dane, o których mowa w ust. 6 pkt 2-6.
4. Rachunek tworzy Krajowy ośrodek w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku w formie pisemnej.
5. Do wniosku dołącza się kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość osób upoważnionych do zarządzania rachunkiem, poświadczoną za zgodność z oryginałem.
6. Rejestr uprawnień do emisji jest prowadzony w postaci elektronicznej i dla każdego rachunku zawiera:
 - 1) numer rachunku;
 - 2) nazwę operatora;
 - 3) siedzibę i adres albo miejsce zamieszkania i adres operatora oraz adres do korespondencji;
 - 4) numer identyfikacji podatkowej (NIP) operatora, numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), a także numer w

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 249, poz. 1657.

Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) albo numer, pod którym została zarejestrowana działalność gospodarcza;

- 5) nazwę i adres zakładu;
 - 6) dane dwóch osób upoważnionych do zarządzania rachunkiem w imieniu operatora:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) stanowisko,
 - c) seria i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość oraz identyfikator nadany w systemie ewidencji ludności (PESEL), o ile posiada,
 - d) numer telefonu, faksu i adres poczty elektronicznej,
 - e) adres do korespondencji;
 - 7) informacje o:
 - a) wielkości rocznej emisji,
 - b) rocznym limicie emisji,
 - c) uprawnieniach do emisji odpowiadających rocznym limitom emisji,
 - d) liczbie zbytych lub nabytych uprawnień do emisji,
 - e) wielkości emisji, za którą uiszczono opłaty zastępcze i wysokości uiszczonych opłat zastępczych

- odpowiednio dla dwutlenku siarki i tlenków azotu;
 - 8) informację o wielkości rocznej produkcji energii elektrycznej lub produkcji ciepła.
7. Krajowy ośrodek wprowadza do rejestru uprawnień do emisji informacje, o których mowa w ust. 6:
- 1) pkt 2-6 na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 3;
 - 2) pkt 7 lit. a i pkt 8 na podstawie raportu rocznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1;
 - 3) pkt 7 lit. e na podstawie informacji, o których mowa w art. 13 ust. 7.
8. Zmiana danych, o których mowa w ust. 6 pkt 2-6, wymaga złożenia przez operatora do Krajowego ośrodka wniosku o aktualizację danych na rachunku. Wniosek o aktualizację tych danych składa się do Krajowego ośrodka niezwłocznie, nie później niż 20 dnia od dnia zaistnienia zdarzenia powodującego zmianę tych danych. We wniosku zamieszcza się dane, o których mowa w ust. 6 pkt 1-6.
9. W przypadku likwidacji zakładu, zamknięcie rachunku następuje na wniosek operatora, po dokonaniu rozliczenia emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu.
10. Wniosek o zamknięcie rachunku składa się do Krajowego ośrodka niezwłocznie, nie później niż 20 dnia od dnia likwidacji zakładu. We wniosku zamieszcza się dane, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i 2, oraz oświadczenie operatora o likwidacji zakładu.

11. Wnioski, o których mowa w ust. 3, 8 i 9, składa się w formie pisemnej i postaci elektronicznej na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Krajowego ośrodka, umożliwiającym wprowadzanie danych do systemu teleinformatycznego Krajowego ośrodka.
12. Krajowy ośrodek określa w regulaminie szczegółowe warunki administrowania rachunkiem i zamieszcza go na swojej stronie internetowej.

Art. 6.

1. Operator sporządza dla zakładu raport miesięczny i raport roczny zawierające nazwę zakładu i numer rachunku oraz dane o wielkościach:
 - 1) produkcji energii elektrycznej z dokładnością do 1 MWh;
 - 2) produkcji ciepła z dokładnością do 1 GJ;
 - 3) emisji dwutlenku siarki z dokładnością do 1 kg;
 - 4) emisji tlenków azotu z dokładnością do 1 kg.
2. Raporty miesięczne sporządza się za każdy miesiąc danego roku z wyłączeniem grudnia.
3. Przy określaniu wielkości emisji, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, uwzględnia się emisje powstające w okresie funkcjonowania dużego źródła spalania, w tym w okresach jego rozruchu, zatrzymywania oraz pracy bez sprawnych środków technicznych mających na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji.
4. Dla uruchamianego po raz pierwszy nowego dużego źródła spalania w raporcie miesięcznym i raporcie rocznym nie uwzględnia się produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła oraz emisji, z okresu poprzedzającego trwałe włączenie źródła do systemu elektroenergetycznego lub systemu ciepłowniczego.
5. Informacje, o których mowa w ust. 1, są sumowane na ostatni dzień:
 - 1) miesiąca - dla raportu miesięcznego;
 - 2) roku sprawozdawczego - dla raportu rocznego.
6. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób określania wielkości emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu, kierując się potrzebą ujednolicenia wykorzystywania dostępnych danych pomiarowych oraz ich spójnością i jednolitością interpretacji wyników, mając na uwadze:
 - 1) pomiary wielkości emisji, o których mowa w art. 147 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
 - 2) rodzaje stosowanych paliw, wielkości ich zużycia oraz ich parametry;
 - 3) środki techniczne mające na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji.

Art. 7.

1. Jeżeli przepisy wydane na podstawie art. 9 ust. 2 wprowadzą podział krajowego rocznego pułapu emisji dwutlenku siarki i krajowego rocznego pułapu emisji tlenków azotu według nominalnej mocy cieplnej dużego źródła spalania, operator jest obowiązany do podania w raporcie miesięcznym i raporcie rocznym danych, o których mowa w art. 6 ust. 1, zgodnie z tym podziałem.
2. Jeżeli operator nie może podać danych, o których mowa w art. 6 ust. 1, zgodnie z podziałem, o którym mowa w ust. 1, to w raporcie miesięcznym i raporcie rocznym podaje te dane dla przedziału nominalnej mocy cieplnej, dla którego może je określić.

Art. 8.

1. Operator przekazuje do Krajowego ośrodka:
 - 1) raport miesięczny w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego raport dotyczy;
 - 2) raport roczny zawierający ostateczne i zweryfikowane przez operatora dane za rok sprawozdawczy w terminie do końca lutego roku następującego po roku sprawozdawczym.
2. W przypadku likwidacji zakładu operator sporządza raport roczny za okres od dnia 1 stycznia roku, w którym nastąpiła likwidacja, do dnia likwidacji i przekazuje go do Krajowego ośrodka niezwłocznie, nie później niż 20 dnia od dnia dokonania likwidacji zakładu.
3. Listę operatorów, którzy nie przekazali raportu miesięcznego w terminie określonym w ust. 1 pkt 1, Krajowy ośrodek przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego raport dotyczy.
4. Listę operatorów, którzy nie przekazali raportu miesięcznego w terminie określonym w ust. 1 pkt 1, minister właściwy do spraw środowiska zamieszcza na stronie internetowej obsługującego go urzędu, niezwłocznie po jej przekazaniu przez Krajowy ośrodek, ale nie później niż do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powinien być przekazany raport miesięczny.
5. Raport miesięczny sporządza się w postaci elektronicznej na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Krajowego ośrodka, umożliwiającym wprowadzanie danych do systemu teleinformatycznego Krajowego ośrodka.

6. W formularzu, o którym mowa w ust. 5, zamieszcza się informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1, oraz informację o okresie, za który raport jest sporządzony i datę jego sporządzenia.
7. Operator poświadcza przekazywane w raporcie miesięcznym informacje podpisem elektronicznym nieweryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, opartym na zestawie następujących cech informacyjnych:
 - 1) nazwie operatora;
 - 2) numerze identyfikacji podatkowej (NIP) operatora;
 - 3) numerze rachunku.

Art. 9.

1. Krajowe roczne pułapy emisji stanowią maksymalną wielkość emisji dwutlenku siarki i maksymalną wielkość emisji tlenków azotu, jaka w poszczególnych latach może być wyemitowana do powietrza ze wszystkich dużych źródeł spalania.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość krajowego rocznego pułapu emisji dwutlenku siarki i wysokość krajowego rocznego pułapu emisji tlenków azotu, obowiązujące w poszczególnych latach, podawane w kilogramach z dokładnością do 1 kg, mając na uwadze przepisy prawa krajowego, Unii Europejskiej oraz postanowienia porozumień międzynarodowych, w zakresie ochrony powietrza.
3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, krajowy roczny pułap emisji dwutlenku siarki i krajowy roczny pułap emisji tlenków azotu, mogą być dzielone:
 - 1) według nominalnej mocy cieplnej dużego źródła spalania, mając na uwadze produkcję energii elektrycznej i ciepła oraz zróżnicowanie standardów emisyjnych, lub
 - 2) na duże źródła spalania w zakładach, w których jest prowadzony proces przerobu ropy naftowej, mając na uwadze zróżnicowanie standardów emisyjnych.

Art. 10.

1. Krajowy ośrodek na podstawie raportów rocznych za dany rok sprawozdawczy przygotowuje dla dużych źródeł spalania krajowy bilans:
 - 1) produkcji energii elektrycznej;
 - 2) produkcji ciepła;
 - 3) emisji dwutlenku siarki;
 - 4) emisji tlenków azotu.
2. Na podstawie krajowych bilansów, o których mowa w ust. 1, oraz obowiązujących dla

danego roku sprawozdawczego właściwych krajowych rocznych pułapów emisji, Krajowy ośrodek oblicza dla danego roku sprawozdawczego:

- 1) roczne pułapowe wskaźniki emisji dwutlenku siarki;
 - 2) roczne pułapowe wskaźniki emisji tlenków azotu.
3. Informację o wielkości rocznych pułapowych wskaźników emisji dwutlenku siarki i rocznych pułapowych wskaźników emisji tlenków azotu dla roku sprawozdawczego Krajowy ośrodek przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do dnia 15 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.
4. Informację o wielkości rocznych pułapowych wskaźników emisji dwutlenku siarki i rocznych pułapowych wskaźników emisji tlenków azotu dla roku sprawozdawczego minister właściwy do spraw środowiska zamieszcza na stronie internetowej obsługującego go urzędu, w terminie do dnia 20 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Art. 11.

1. Na podstawie informacji o wielkości produkcji energii elektrycznej oraz produkcji ciepła zawartych w raporcie rocznym, o którym mowa w art. 6 ust. 1, i rocznych pułapowych wskaźników emisji, operator oblicza dla zakładu, z dokładnością do 1 kg, roczny limit emisji dwutlenku siarki i roczny limit emisji tlenków azotu za dany rok sprawozdawczy.
2. Operator wprowadza na rachunek informację o wyliczonym rocznym limicie emisji dwutlenku siarki i rocznym limicie emisji tlenków azotu w terminie do dnia 25 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.
3. Na podstawie rocznego limitu emisji, o którym mowa w ust. 1, operator oblicza liczbę uprawnień do emisji dla zakładu w danym roku sprawozdawczym. Liczba uprawnień do emisji dwutlenku siarki stanowi iloraz rocznego limitu emisji dwutlenku siarki i 1 kg dwutlenku siarki, a liczba uprawnień do emisji tlenków azotu stanowi iloraz rocznego limitu tlenków azotu i 1 kg tlenków azotu.
4. Uprawnienia do emisji zostają wprowadzone na rachunek po weryfikacji, pod względem rachunkowym, rocznego limitu emisji dwutlenku siarki i rocznego limitu emisji tlenków azotu, dokonanej przez Krajowy ośrodek do dnia 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Art. 12.

Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania:

- 1) rocznych pułapowych wskaźników emisji, o których mowa w art. 10 ust. 2,
 - 2) wielkości rocznych limitów emisji, o których mowa w art. 11 ust. 1,
- + kierując się potrzebą prowadzenia jednolitych obliczeń wielkości rocznych pułapowych wskaźników emisji i limitów emisji, biorąc pod uwagę rodzaje dużych źródeł spalania objętych systemem bilansowania z podziałem według nominalnej mocy cieplnej oraz emisję i odpowiadającą jej produkcję energii elektrycznej i produkcję ciepła.

Art. 13.

1. Operator jest obowiązany do rozliczenia emisji za dany rok sprawozdawczy.
2. Jeżeli emisja dwutlenku siarki lub emisja tlenków azotu była w roku sprawozdawczym większa niż wyliczony roczny limit emisji, o którym mowa w art. 11 ust. 1, operator jest obowiązany do nabycia uprawnień do emisji w liczbie odpowiadającej wielkości przekraczającej roczny limit emisji lub, w przypadku braku pokrycia emisji uprawnieniami do emisji, uiszczenia opłaty zastępczej za brak uprawnień do emisji, zwanej dalej „opłatą zastępczą”.
3. Nabycia uprawnień do emisji operator może dokonać w terminie do dnia 28 kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.
4. Operator ustala wysokość opłaty zastępczej będącej iloczynem liczby brakujących uprawnień do emisji i jednostkowej stawki opłaty zastępczej.
5. Wysokość jednostkowej stawki opłaty zastępczej wynosi 5 zł za brak jednego uprawnienia do emisji.
6. Opłatę zastępczą operator wnosi na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.
7. Operator przekazuje do Krajowego ośrodka, w terminie do dnia 10 maja roku następującego po roku sprawozdawczym:
 - 1) informacje o wielkości emisji, za którą uiszczył opłatę zastępczą, w podziale na dwutlenek siarki i tlenki azotu;
 - 2) informacje o wysokości uiszczonych opłat zastępczych wraz z dowodem jej wpłaty.
8. Operator przekazuje informacje, o których mowa w ust. 7, w formie pisemnej podając numer rachunku i nazwę zakładu, którego ta informacja dotyczy.
9. W przypadku zarządzania przez tego samego operatora więcej niż jednym zakładem przy

rozliczaniu emisji uwzględniane są emisje ze wszystkich zakładów oraz uprawnienia do emisji posiadane na rachunkach prowadzonych dla tych zakładów.

Art. 14.

1. Jeżeli operator nie dopełni obowiązku wniesienia należnej opłaty zastępczej w terminie określonym w art. 13 ust. 6 albo wniesie opłatę w niewłaściwej wysokości minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze decyzji, wysokość należnej opłaty. Decyzja ta nie może być wydana później niż w terminie 2 miesiące od dnia wpłynięcia informacji, o której mowa w ust. 2.
2. Krajowy ośrodek przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku sprawozdawczym informacje o niewniesieniu przez operatora należnej opłaty zastępczej albo wniesieniu jej w niewłaściwej wysokości oraz o wielkości emisji, której ta opłata dotyczy.
3. Do opłaty zastępczej stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.⁷⁾), z tym że uprawnienia organu podatkowego przysługują wierzycielowi, którym jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
4. Organem właściwym w zakresie decyzji wydawanych na podstawie przepisów ustawy wymienionej w ust. 3 jest Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W sprawach tych organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 15.

1. Nabywcą uprawnień do emisji może być wyłącznie operator.
2. Zbywca uprawnień do emisji jest obowiązany do przekazania uprawnień do emisji ze swojego rachunku na rachunek nabywcy uprawnień do emisji.
3. Przeniesienie własności uprawnień do emisji następuje z dniem wprowadzenia ich na rachunek nabywcy uprawnień do emisji.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 105, poz. 721, Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671, z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 44, poz. 362, Nr 57, poz. 466, Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 213, poz. 1652 i Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 57, poz. 355, Nr 127, poz. 858, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1306.

Art. 16.

Krajowy ośrodek do dnia 25 maja roku następującego po roku sprawozdawczym umarza uprawnienia do emisji za rok sprawozdawczy znajdujące się na rachunkach.

Art. 17.

1. Krajowy ośrodek do dnia 31 lipca roku następującego po roku sprawozdawczym, przedstawia ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki raport z funkcjonowania systemu bilansowania.
2. Raport obejmuje sumaryczne informacje, za rok sprawozdawczy, ze wszystkich dużych źródeł spalania dotyczące:
 - 1) liczby uprawnień do emisji dwutlenku siarki i liczby uprawnień do emisji tlenków azotu;
 - 2) wielkości emisji dwutlenku siarki i wielkości emisji tlenków azotu;
 - 3) wielkości produkcji energii elektrycznej i wielkości produkcji ciepła;
 - 4) wielkości emisji dwutlenku siarki i wielkości emisji tlenków azotu, za którą operatorzy uiszcili opłatę zastępczą;
 - 5) wysokości uiszczonych opłat zastępczych;
 - 6) wniosków z funkcjonowania systemu bilansowania.
3. Raport przekazuje się w formie pisemnej oraz w postaci elektronicznej.

Art. 18.

1. Krajowy ośrodek oblicza na podstawie raportów miesięcznych, o których mowa w art. 6 ust. 1, bieżący wskaźnik emisji dwutlenku siarki i bieżący wskaźnik emisji tlenków azotu.
2. Bieżące wskaźniki emisji, o których mowa w ust. 1, Krajowy ośrodek oblicza za okres od dnia 1 stycznia danego roku do ostatniego dnia danego miesiąca, za który przekazano raport miesięczny.
3. Wysokość bieżącego wskaźnika emisji ustala się w sposób określony dla rocznych pułapowych wskaźników emisji, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 12.
4. Bieżące wskaźniki emisji, o których mowa w ust. 1, Krajowy ośrodek zamieszcza na swojej stronie internetowej w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który przekazano raport miesięczny.

Rozdział 3

Kary pieniężne

Art. 19.

1. Jeżeli operator:

- 1) nie złoży wniosku o utworzenie rachunku albo złoży go po terminie ,
- 2) nie przekaze Krajowemu ośrodkowi raportu rocznego, o którym mowa w art. 6 ust. 1, albo przekaze go po terminie

- podlega karze pieniężnej w wysokości 50 000 zł.

2. Jeżeli operator nie przekaze Krajowemu ośrodkowi informacji, o których mowa w art. 13 ust. 7, albo przekaze je po terminie, podlega karze pieniężnej w wysokości 5 000 zł.

Art. 20.

1. Jeżeli operator nie wniesie w terminie opłaty zastępczej podlega karze pieniężnej w wysokości równej iloczynowi liczby brakujących uprawnień do emisji i jednostkowej stawki kary pieniężnej.

2. Jednostkowa stawka kary pieniężnej wynosi 10 zł.

Art. 21.

1. Kary pieniężne nakłada, w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza naruszenia, o których mowa w art. 19 i art. 20 ust. 1, na podstawie informacji przekazanych przez Krajowy ośrodek lub ustaleń kontroli.

3. Krajowy ośrodek niezwłocznie po stwierdzeniu niedopełnienia przez operatora obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 3, art. 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 13 ust. 6 i 7, lub wykonania tych obowiązków z przekroczeniem wyznaczonego terminu przekazuje właściwym wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska wykaz tych operatorów.

4. Uiszczenie kary pieniężnej nie zwalnia z wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 3, art. 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 13 ust. 6 i 7.

Art. 22.

1. Kary pieniężne wnosi się na odrębny rachunek bankowy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, który wydał decyzję.
2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, powiększone o przychody z oprocentowania środków na odrębnych rachunkach bankowych, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przekazują na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie do końca następnego miesiąca po upływie każdego kwartału.

Art. 23.

1. Do kar pieniężnych stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.
2. Do kar pieniężnych nie stosuje się przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dotyczących terminów płatności należności, odroczenia tych terminów, zaniechania ustalenia zobowiązania, zaniechania poboru należności oraz umarzania zaległych zobowiązań.
3. Termin płatności kar pieniężnych wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.

Art. 24.

1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie do dnia 30 listopada każdego roku, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, Krajowemu ośrodkowi oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej informację o nałożonych karach pieniężnych w roku sprawozdawczym.
2. Informacja, o której mowa w ust. 1, wskazuje operatorów, na których nałożono kary pieniężne oraz wysokość tych kar wraz z podaniem, za jaki rodzaj naruszenia zostały nałożone oraz którego roku dotyczą.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 25.

W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.⁸⁾) w art. 2 w ust. 1 po pkt 13 dodaje się pkt 13a w brzmieniu:

„13a) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i emisji tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania (Dz. U. Nr...., poz.).”

Art. 26.

W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.⁹⁾) w art. 5a w ust. 3 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) nabycia lub zbycia uprawnień do emisji, o których mowa w ustawie z dnia o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i emisji tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania (Dz. U. Nr..., poz.).”

Art. 27.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 401 w ust. 7 po pkt 7 dodaje się pkt 7a i 7b w brzmieniu:

„7a) wpływy z opłat zastępczych, o których mowa w ustawie z dnia ... o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania (Dz. U. Nr..., poz.);

7b) wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie ustawy z dnia ... o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania;”;

2) w art. 401c po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

⁸⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 124, poz. 859, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 79, poz. 666 i Nr 130, poz. 1070 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 239, poz. 1592.

⁹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26, z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 240, poz. 2055, z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 206, poz. 1590 oraz z 2010 r. Nr 229, poz. 1496.

„8a. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów z opłat zastępczych, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 7a, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na finansowanie działalności Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.”.

Art. 28.

W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 21 w ust. 2 dodaje się pkt 36 w brzmieniu:

„36) z zakresu ustawy z dnia ... o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i emisji tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania (Dz. U. Nr ..., poz. ...) – raporty, o których mowa w art. 6 ust. 1 i art. 17 ust. 1 tej ustawy, oraz listę, o której mowa w art. 8 ust. 3 tej ustawy.”.

Art. 29.

W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 3 w ust. 2 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) administrowanie systemem bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania, w tym w szczególności:

- a) prowadzenie rejestru uprawnień do emisji,
- b) obliczanie wskaźników, o których mowa w art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania (Dz. U. Nr..., poz. ...),
- c) opracowywanie krajowego bilansu produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu,

¹⁰⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 227, poz. 1505, 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963 i Nr 182, poz. 1228.

¹¹⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 249, poz. 1657.

- d) monitorowanie funkcjonowania systemu bilansowania, w tym przeprowadzanie przeglądów, analiz i ocen jego funkcjonowania,
- e) opracowywanie raportu z funkcjonowania systemu bilansowania oraz analiz związanych z realizacją zobowiązań międzynarodowych w dziedzinie ochrony powietrza,
- f) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących funkcjonowania systemu bilansowania,
- g) udzielanie wyjaśnień, opracowywanie materiałów informacyjnych oraz prowadzenie szkoleń dotyczących funkcjonowania systemu bilansowania dla administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów objętych systemem bilansowania,
- h) zamieszczanie na swojej stronie internetowej informacji dotyczących funkcjonowania systemu bilansowania.”

Art. 30.

1. Operator prowadzący działalność w dniu wejścia w życie ustawy jest obowiązany do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 5 ust. 3, w terminie do dnia 31 października 2011r.
2. Krajowy ośrodek utworzy rachunki dla operatorów, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 31 grudnia 2011 r.

Art. 31.

1. Krajowy ośrodek obliczy roczne pułapowe wskaźniki emisji dwutlenku siarki i tlenków azotów dla roku 2011 na podstawie danych zawartych w bazie, o której mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji i przekaże je ministrowi właściwemu do spraw środowiska w terminie do dnia 31 marca 2012 r.
2. Informację o wielkości rocznych pułapowych wskaźników emisji dwutlenku siarki i rocznych pułapowych wskaźników emisji tlenków azotu dla roku 2011 minister właściwy do spraw środowiska zamieści na stronie internetowej obsługującego go urzędu, niezwłocznie, nie później niż do dnia 10 kwietnia 2012 r.

Art. 32.

Pierwszym rokiem sprawozdawczym jest rok 2012.

Art. 33.

1. W latach 2011-2020 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2011 r. – 0 zł;
- 2) 2012 r. – 510 000 zł;
- 3) 2013 r. – 425 000 zł;
- 4) 2014 r. – 425 000 zł;
- 5) 2015 r. – 510 000 zł;
- 6) 2016 r. – 425 000 zł;
- 7) 2017 r. – 425 000 zł;
- 8) 2018 r. – 425 000 zł;
- 9) 2019 r. – 510 000 zł;
- 10) 2020 r. – 425 000 zł.

2. W latach 2011-2020 maksymalny limit wydatków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2011 r. – 3 260 000 zł;
- 2) 2012 r. – 2 060 000 zł;
- 3) 2013 r. – 2 060 000 zł;
- 4) 2014 r. – 2 260 000 zł;
- 5) 2015 r. – 2 060 000 zł;
- 6) 2016 r. – 2 060 000 zł;
- 7) 2017 r. – 2 060 000 zł;
- 8) 2018 r. – 2 260 000 zł;
- 9) 2019 r. – 2 060 000 zł;
- 10) 2020 r. – 2 060 000 zł.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, wprowadza się mechanizmy korygujące polegające na redukcji kosztów funkcjonowania Krajowego ośrodka.

4. Działania o, których mowa w ust. 3, polegają na:

- 1) racjonalizacji zadań Krajowego ośrodka, o których mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji;
- 2) obniżeniu kosztów obsługi baz danych.

5. Minister właściwy do spraw środowiska monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz w razie potrzeby wdraża mechanizmy korygujące.

Art. 34.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2011 r.

Uzasadnienie

do projektu ustawy o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i emisji tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania

1. Wprowadzenie

Obowiązki w zakresie ograniczenia emisji z dużych źródeł spalania dla państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) zostały zawarte w *dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/80/WE z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń z dużych obiektów energetycznego spalania* (Dz. Urz. WE L 309 z 27.11.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 6, str. 299, z późn. zm) oraz w *Traktacie o Przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej*.

Standardy emisji wynikające z *dyrektywy 2001/80/WE* w pełni zostały przeniesione do prawa krajowego *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji* (Dz. U. Nr 260, poz. 2181, z późn. zm.). Zawiera ono także imienną listę kotłów, dla których w *Traktacie o Przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej* dopuszczono derogacje dotyczące terminu osiągnięcia tych standardów.

W *Traktacie o Przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej*, w ramach ustalenia warunków implementacji *dyrektywy 2001/80/WE*, wprowadzono dodatkowo sumaryczne pułapy emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu na lata 2008-2010-2012 dla zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dużych źródeł spalania.

Projektowana ustawa dotyczy jedynie dużych źródeł spalania przez które, zgodnie z przepisem art. 2 pkt 1 projektu, rozumie się:

- 1) kocioł energetyczny, kocioł ciepłowniczy lub turbinę gazową, o nominalnej mocy cieplnej rozumianej jako ilość energii wprowadzanej w paliwie w jednostce czasu przy nominalnym obciążeniu, nie mniejszej niż 50 MW albo
- 2) przewód kominowy, do którego podłączone są kotły energetyczne, kotły ciepłownicze lub turbiny gazowe, o łącznej nominalnej mocy cieplnej rozumianej jako ilość energii wprowadzanej w paliwie w jednostce czasu przy nominalnym obciążeniu, nie mniejszej niż 50 MW, w przypadku gdy dla co najmniej jednego z tych urządzeń pierwsze pozwolenie na budowę wydano po dniu 30 czerwca 1987 r.

Systemem bilansowania i rozliczania emisji objęte są dwutlenek siarki i tlenki azotu wprowadzane do powietrza z dużych źródeł spalania.

Imienny wykaz zakładów, w których eksploatowane są duże źródła spalania, do których mają zastosowanie przepisy projektowanej ustawy znajduje się w części „Ocena skutków regulacji” w pkt 2.

Z analiz przeprowadzonych przez stowarzyszenia reprezentujące operatorów eksploatujących duże źródła spalania wynika, że przy obowiązujących standardach emisji, strukturze paliw oraz obecnej i prognozowanej wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła sieciowego, obiekty zaliczane do grupy dużych źródeł spalania nie są w stanie osiągnąć nałożonych na nie *Traktatem o Przystąpieniu* sumarycznych limitów emisji.

Z drugiej strony, z informacji przekazanych przez operatorów eksploatujących duże źródła spalania, wynika, że w niektórych obiektach można już w chwili obecnej lub w najbliższej przyszłości zredukować emisje SO₂ i NO_x poniżej obowiązującego standardu. Konieczne jest

jednak stworzenie prawnego mechanizmu zachęcającego operatorów do takich działań. Projektowana ustawa jest właśnie takim rozwiązaniem. Alternatywą mogłoby być zaostrzenie obowiązujących standardów emisji (na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) i rozporządzenia wykonawczego do niej). Jednak takie rozwiązanie, które natychmiast zaostrzyłoby standardy emisji dla wszystkich dużych źródeł spalania, wywołałoby wzrost cen energii, a co za tym idzie negatywne skutki społeczne i gospodarcze. Ponadto stawiałoby to polskich wytwórców ciepła oraz wytwórców energii elektrycznej w sytuacji, w której musieliby spełniać dużo ostrzejsze wymagania emisyjne niż obowiązujące w innych państwach UE, czy też wynikające wprost z dyrektyw UE.

Zadaniem ustawy jest wprowadzenie do krajowego porządku prawnego regulacji pozwalających na dojście przez Polskę do ustalonych w *Traktacie* pułapów emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu w perspektywie końca roku 2015, przez stworzenie ekonomicznych zachęt dla operatorów dużych źródeł spalania. W ubiegłych latach przeprowadzono szereg analiz mających na celu wybór najlepszego w warunkach krajowych sposobu realizacji przepisów *Traktatu o Przystąpieniu i dyrektywy 2001/80/WE*, jednakże nie uzyskano rozwiązania, które pogodziłoby wymagania zawarte w tych dokumentach. Należy podkreślić, że w sytuacji Polski wypełnienie limitów traktatowych nie jest możliwe bez naruszenia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Projektowana ustawa stworzy i umożliwi optymalne zaprogramowanie działań modernizacyjnych i inwestycyjnych w sektorze energetycznym, które pozwolą osiągnąć znaczne redukcje emisji, a co się z tym wiąże, osiągnąć określone w *Traktacie* cele.

Wprowadzenie systemu opartego na wskaźnikach emisji, wyrażonych w wielkości emisji rozpatrywanych zanieczyszczeń odniesionych do wielkości produkcji energii elektrycznej lub produkcji ciepła wynika z faktu, iż ze wszystkich analiz wykonywanych w przeszłości i obecnie, wynika, że wypełnianie przez poszczególne źródła obowiązujących standardów emisyjnych nie gwarantuje dotrzymania nałożonych na te źródła limitów emisji SO₂ i NO_x. Uwzględniając doświadczenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla stwierdzono, że regulacje zawarte w *ustawie z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji* (Dz. U. Nr 281, poz. 2784 z późn. zm.) oraz przepisy *projektu ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych* nie dają możliwości zbudowania optymalnego systemu dla rozpatrywanych źródeł w odniesieniu do SO₂ i NO_x. Przedmiotowy projekt dotyczy ściśle określonej grupy źródeł emisji (zdecydowanie mniejszej niż grupa instalacji uczestniczących w systemie handlu uprawnieniami do emisjami gazów cieplarnianych), innych niż gazy cieplarniane substancji zanieczyszczających powietrze oraz innych okresów czasowych obowiązywania zawartych w nim regulacji. Ponadto ww. systemy obejmują różne obszary. Handel emisjami dwutlenku węgla jest systemem funkcjonującym na terenie całej UE. Bilansowanie i rozliczanie wielkości emisji SO₂ i NO_x oraz przewidziany w jego ramach handel uprawnieniami do emisji SO₂ i NO_x będzie realizowany wyłącznie na obszarze RP. Biorąc pod uwagę powyższe różnice nie można było tych zagadnień zawrzeć w jednym akcie prawnym rangi ustawowej.

W projekcie ustawy zaproponowano, aby każdy operator dysponował uprawnieniami do emisji na poziomie wynikającym z wielkości jego rzeczywistej produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła pomnożonej przez roczny pułapowy wskaźnik emisji SO₂ lub NO_x. Roczny pułapowy wskaźnik zostanie podany przez Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami (KOBiZE) jako wielkość obliczona z podzielenia wielkości obowiązującego dla danego roku pułapu emisji i sumarycznych rzeczywistych wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła.

Rozliczenie przez operatorów wielkości emisji z zakładu odbywać się będzie według zasady *ex-post*, na podstawie danych o rzeczywistej wielkości produkcji i emisji z roku sprawozdawczego, którym w projektowanej ustawie jest poprzedni rok kalendarzowy. Zasadą będzie równanie do średniej krajowej, z tym, że z roku na rok, ze względu na stopniowe i liniowe obniżanie się pułapu emisji przy prawdopodobnym wzroście zapotrzebowania i produkcji – obowiązujący wskaźnik będzie się obniżać.

Projektowana ustawa:

- 1) umożliwi złagodzenie skutków ograniczenia emisji do wymaganego pułapu przez wprowadzenie ekonomicznego systemu, zakładającego możliwość handlu uprawnieniami do emisji niewykorzystanymi przez operatora do rozliczenia jego własnej emisji, podobnego do handlu emisjami gazów cieplarnianych;
- 2) umożliwi rozłożenie ewentualnych konsekwencji finansowych na dłuższy okres, łagodząc tym samym uciążliwość związane ze wzrostem cen energii elektrycznej i ciepła dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw;
- 3) stworzy zachętę finansową do uruchamiania rezerw w zakresie ograniczania emisji wszędzie tam, gdzie jest to możliwe;
- 4) umożliwi czasowe odsunięcie konieczności wprowadzenia zaostrzonych wymagań, dając czas na modernizację istniejących dużych źródeł spalania lub budowę nowych, spełniających ostrzejsze wymagania ekologiczne;
- 5) ograniczy, przez pojawienie się kosztów związanych z koniecznością zakupu brakujących uprawnień i ponoszeniem opłat zastępczych, produkcję w najbardziej emisyjnych zakładach eksploatujących duże źródła spalania;
- 6) stworzy ścieżkę dojścia do planowanych, wynikających z *dyrektywy o emisjach przemysłowych*, zaostrzonych standardów emisji.

2. Rozwiązania szczegółowe

Projekt ustawy obejmuje regulacje dotyczące:

- 1) zasad funkcjonowania systemu bilansowania i rozliczania emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu wprowadzanych do powietrza przez duże źródła spalania;
- 2) zadań Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami;
- 3) obowiązków operatorów eksploatujących duże źródła spalania;
- 4) zadań Inspekcji Ochrony Środowiska;
- 5) zadań Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W projekcie ustawy wyjaśniono znaczenie pojęć, którymi posługuje się ustawa, w celu właściwego zrozumienia treści projektowanych przepisów. W projekcie zdefiniowano między innymi: duże źródło spalania, emisję, produkcję energii elektrycznej, produkcję ciepła, operatora, zakład, likwidacja zakładu, uprawnienie do emisji.

W projekcie ustawy zostały określone zasady bilansowania emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu. W systemie bilansowania są gromadzone, bilansowane, rozliczane, przetwarzane, szacowane i zestawiane informacje dotyczące dużych źródeł spalania obejmujące informacje o emisjach i wielkościach emisji, wielkościach produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła.

W bilansie emisji uwzględnia się emisję powstającą w okresie funkcjonowania dużego źródła spalania, w tym w okresie rozruchu i zatrzymywania dużego źródła spalania oraz w okresie pracy bez sprawnych środków technicznych mających na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji. Natomiast do bilansu emisji nie włącza się emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu z uruchamianego po raz pierwszy nowego dużego źródła spalania, jaka powstaje w okresie poprzedzającym trwałe włączenie źródła do systemu elektroenergetycznego lub systemu ciepłowniczego

Maksymalną wielkość emisji dwutlenku siarki i maksymalną wielkość emisji tlenków azotu jaka, w poszczególnych latach, może być wyemitowana do powietrza ze wszystkich dużych źródeł spalania wyznaczają krajowe roczne pułapy emisji. Są one określane w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów, odrębnie dla dwutlenku siarki i tlenków azotu.

Krajowe roczne pułapy emisji są podstawą dla określenia przez Krajowy ośrodek rocznych pułapowych wskaźników emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu.

Ustawa dopuszcza możliwość ustanowienia, w ww. rozporządzeniu, rocznych pułapów emisji w podziale według nominalnej mocy cieplnej dużych źródeł spalania oraz z wyodrębnieniem pułapu dla dużych źródeł spalania w zakładach, w których jest prowadzony proces przerobu ropy naftowej. W konsekwencji wprowadzenia takiego podziału krajowych pułapów emisji w rozporządzeniu Rady Ministrów operatorzy będą obowiązani do podania w raporcie miesięcznym i raporcie rocznym danych o wielkościach emisji zgodnie z wprowadzonym podziałem.

Kluczowe znaczenie w projektowanym systemie bilansowania i rozliczania emisji będzie miał ustanowiony w ustawie rejestr uprawnień do emisji dwutlenku siarki i uprawnień do emisji tlenków azotu. W rejestrze tym każdy operator dla swojego zakładu ma obowiązek utworzyć rachunek, w ramach którego będą gromadzone i przetwarzane informacje o wielkości rocznej produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła, wielkości rocznej emisji, rocznych limitach emisji, uprawnieniach do emisji, liczbie zbytych lub nabytych uprawnień do emisji, wielkości emisji, za którą uiszczono opłaty zastępcze i wysokości uiszczonych opłat zastępczych. Za pośrednictwem rejestru operatorzy będą także dokonywali rozliczenia wielkość emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu.

Obowiązek utworzenia rachunku w rejestrze jest zabezpieczony karą pieniężną wymierzaną na mocy przepisów ustawy przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska. Prowadzenie rejestru zostało powierzone Krajowemu ośrodkowi, który za utrzymywanie rachunków przypisanych do poszczególnych zakładów nie będzie pobierał opłat.

Systemem bilansowania będzie administrował Krajowy ośrodek. Wybór Krajowego ośrodka do wykonywania zadań w zakresie bilansowania i rozliczania emisji SO_2 i NO_x ma związek z przyjętą w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070, z późn. zm.) koncepcją instytucjonalizacji zadań publicznych z zakresu zarządzania emisjami, w ramach której kluczową rolę odgrywać będzie KOBiZE. Projekt ustawy o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO_2) i tlenków azotu (NO_x) pod względem zawartej w nim materii ma charakter komplementarny w stosunku do regulacji przyjętych w ustawie z 2009 r. precyzując zasady funkcjonowania pozostałych elementów systemu zarządzania emisjami. Realizacja zadań publicznych w obszarze poszczególnych elementów systemu zarządzania emisjami powinna być powiązana w warstwie instytucjonalnej poprzez powierzenie tych zadań jednemu podmiotowi - Krajowemu Ośrodkowi. Brak takiej konsolidacji instytucjonalnej z całą pewnością utrudniłby skuteczne i sprawne funkcjonowanie systemu zarządzania emisjami. Projektowana ustawa jest podporządkowana celowi takiego właśnie zespolecia na poziomie instytucjonalnym całej wiązki zadań

publicznych należących do systemu zarządzania emisjami w Polsce. Krajowy ośrodek na gruncie ustawy z 2009 r. został ulokowany w Instytucie Ochrony Środowiska w Warszawie.

Za wyborem Instytutu przemawiało wiele względów m.in. to, że już w 2000 r. został w nim powołany zakład Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji, którego zadaniem była inwentaryzacja i bilansowanie emisji na potrzeby różnorodnych obowiązków sprawozdawczych wynikających z prawa międzynarodowego. Dysponowanie przez IOŚ wysoko wykwalifikowaną kadrą pracowniczą spowodowało, że w 2005 r. Instytut został również wyznaczony do wykonywania zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji (KASHUE) na mocy *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 września 2005 r. w sprawie wyznaczenia Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji* (Dz. U. Nr 186, poz. 1562). Instytut Ochrony Środowiska realizuje zadania KASHUE na podstawie *ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji* i, jak wspomniano, od 2009 r. IOŚ realizuje także zadania KOBiZE na mocy *ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji*. Krajowemu ośrodkowi zostały powierzone zadania związane z zarządzaniem emisjami (nie tylko gazów cieplarnianych). Należy zwrócić uwagę, że wykonywanie zadań KASHUE i KOBiZE jest ściśle powiązane z działalnością badawczą (w zakresie bilansowania i prognozowania emisji zanieczyszczeń powietrza) prowadzoną przez Instytut i należy uznać, że żaden inny podmiot nie jest w wystarczającym stopniu przygotowany od strony kadrowej, organizacyjnej, oraz posiadanej infrastruktury do podjęcia realizacji tych zadań.

Należy zwrócić uwagę, że praktyka powierzania ciągle rosnącej liczby zadań publicznych podmiotom pozostającym poza strukturami administracji publicznej nie jest zjawiskiem nowym. Tego rodzaju tendencje w organizacji systemu instytucjonalnego realizacji zadań publicznych wpływają na sprawność i efektywność wypełniania tych zadań. Zwłaszcza realizacja tak specyficznych zadań publicznych jak bilansowanie i prognozowanie emisji wymaga wysokiego profesjonalizmu oraz przygotowania merytorycznego, a także pewnej elastyczności działania, których gwarantem są zasady funkcjonowania Instytutu Ochrony Środowiska.

Dodatkowo należy podkreślić, że działalność KOBiZE nie generuje obciążeń budżetowych, a koszty związane z wykonywaniem powierzonych mu zadań są finansowane ze środków pochodzących z opłat i kar pobieranych na podstawie przepisów projektowanej ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Na wykonywanie zadań KOBiZE będą także przeznaczane wpływy z opłat zastępczych uzyskiwane w ramach systemu wprowadzanego projektowaną ustawą.

Projekt określa obowiązki nałożone na operatorów eksploatujących duże źródła spalania. Do obowiązków operatora należy sporządzanie miesięcznych i rocznych raportów o wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz wielkości emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu. Przy określaniu wielkości produkcji energii elektrycznej na potrzeby sporządzenia raportu uwzględnia się ilość energii elektrycznej z dużego źródła spalania zmierzoną na zaciskach generatorów, zaś określając wielkość produkcji ciepła bierze się pod uwagę ilość ciepła z dużego źródła spalania zmierzoną za pomocą urządzeń pomiarowych. Ustalenie wielkości emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu będzie następowało w sposób określony w art. 6 ust. 3 projektowanej ustawy oraz na zasadach określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw środowiska wydanym na mocy upoważnienia przewidzianego w art. 6 ust. 6.

Operatorzy zobowiązani zostali także do sporządzenia i przedłożenia raportów rocznych dla zakładu zawierających wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz wielkości emisji jaka miała miejsce w roku sprawozdawczym.

Raporty (miesięczne i roczne) sporządzone przez operatorów są przekazywane KOBiZE w postaci dokumentu elektronicznego. Operatorzy wykonują ten obowiązek poprzez wypełnienie formularza dostępnego na stronie internetowej Krajowego ośrodka.

Zgodnie z projektem ustawy, operatorzy obowiązani są do określenia we własnym zakresie rocznych limitów emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu dla zakładu. W tym celu wykorzystują roczne pułapowe wskaźniki emisji opracowane przez Krajowy ośrodek na podstawie krajowych rocznych pułapów emisji określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów (art. 9 ust. 2) oraz krajowego bilansu produkcji energii elektrycznej i ciepła, sporządzonego na podstawie raportów rocznych przekazywanych przez operatorów. Wskaźnik pułapowy ogłaszany jest co roku na podstawie pułapu obowiązującego w roku sprawozdawczym, czyli poprzednim roku kalendarzowym oraz rzeczywistej, sumarycznej ze wszystkich dużych źródeł spalania, produkcji energii elektrycznej i ciepła w roku sprawozdawczym (minister środowiska ogłasza ten wskaźnik na swojej stronie internetowej do dnia 20 marca roku następującego po roku sprawozdawczym). Wskaźnik pułapowy ogłoszony przez ministra środowiska jest podstawą do wyliczenia przez operatorów ich indywidualnych limitów emisji. Roczny limit emisji będzie obliczany jako iloczyn rocznego pułapowego wskaźnika emisji oraz wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła (przeliczone na produkcję równoważną). Szczegółowy sposób określania rocznego limitu emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu dla dużego źródła spalania oraz rocznych pułapowych wskaźników emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu dla dużych źródeł spalania określi rozporządzenie Ministra Środowiska wydane na podstawie art. 12. Rozporządzenie to będzie zawierało szczegółowe wzory matematyczne, które mają zapewnić jednolity sposób prowadzenia przez operatorów odpowiednich obliczeń.

Roczny limit emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu dla dużego źródła spalania obliczony przez operatorów odpowiada liczbie uprawnień do emisji, jaką będzie dysponował operator do celów rozliczenia emisji. Przez uprawnienie do emisji ustawa rozumie uprawnienie do wprowadzania do powietrza jednego kilograma dwutlenku siarki albo uprawnienie do wprowadzania do powietrza jednego kilograma tlenków azotu, w danym roku sprawozdawczym. Uprawnienia do emisji zostaną wprowadzone na rachunek operatora, po weryfikacji pod względem rachunkowym rocznego limitu emisji dwutlenku siarki i rocznego limitu emisji tlenków azotu, którą przeprowadzi Krajowy ośrodek do dnia 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Operatorzy obowiązani są do rozliczania wielkości emisji z dużego źródła spalania za rok sprawozdawczy, porównując swoją emisję rzeczywistą w roku sprawozdawczym z limitem wyliczonym w sposób określony wyżej. Rozliczenie odbywa się zatem według zasady ex-post. Dla umożliwienia operatorom dokonania oceny możliwości spełnienia limitów w pierwszym roku sprawozdawczym minister właściwy do spraw środowiska zamieści na stronie internetowej obsługującego go urzędu nie później niż do dnia 10 kwietnia 2012 r., wyliczony przez Krajowy ośrodek na podstawie raportów składanych do Krajowej bazy¹²⁾, informacji na temat dużych źródeł spalania za rok 2011 r., dotyczące:

- 1) wielkości emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu;
- 2) wielkości produkcji energii elektrycznej i ciepła

oraz wynikające z tych wielkości wskaźniki emisji.

Na podstawie tych wielkości, operator będzie w stanie wyliczyć orientacyjny roczny wskaźnik pułapowy, jaki zostanie ogłoszony w 2013 r., (dzieląc pułap krajowy obowiązujący

¹²⁾ Na mocy art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070, z późn. zm.).

w 2012 r. przez produkcję krajową z 2011 r.). Wyliczony przez operatora orientacyjny roczny wskaźnik pułapowy, w połączeniu ze wskaźnikami bieżącymi emisji (publikowanymi narastająco co miesiąc i obrazującymi aktualny stan emisji w połączeniu z produkcją energii) dostarczy operatorom wystarczających informacji do planowania z odpowiednim wyprzedzeniem działań związanych z produkcją i ograniczaniem emisji. Te dwa rozwiązania zabezpieczają właściwe przygotowanie operatorów w pierwszym roku działania systemu bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu do planowania produkcji i emisji substancji do powietrza. Należy jednak pamiętać, że wielkość produkcji energii elektrycznej i ciepła może być różna w poszczególnych latach (zapotrzebowanie na energię determinowane jest w znacznym stopniu przez warunki atmosferyczne tj. np. długość sezonu zimowego, wysokości temperatur). Wyliczony przez operatora orientacyjny wskaźnik pułapowy może różnić się od tego, który zostanie ogłoszony w 2013 r. jako podstawa do rozliczania. W kolejnych latach będą dostępne roczne wskaźniki emisji z poprzednich lat oraz, jak poprzednio, wskaźniki bieżące emisji (miesięczne, publikowane narastająco co miesiąc i obrazującymi aktualny stan emisji w połączeniu z produkcją energii).

Ustawa wprowadza mechanizm wspólnego rozliczania przez tego samego operatora emisji ze wszystkich jego zakładów. Rozwiązanie to ma zapewnić pewną elastyczność, co do sposobu przeprowadzenia obowiązku rozliczenia emisji. W przypadku, gdy emisja z dużego źródła spalania jest większa niż liczba uprawnień do emisji wprowadzonych na rachunek operatora, operator jest obowiązany do nabycia brakujących uprawnień do emisji lub uiszczenia opłaty zastępczej za brak uprawnień do emisji. Będą to faktycznie jedyne obciążenia finansowe, na jakie podmioty uczestniczące w systemie mogą być narażone przestrzegając obowiązków wynikających z projektowanej ustawy. Jednakże podmioty, które szybko podejmą działania mające na celu redukcję emisji uzyskają uprawnienia, które w przypadku ich zbycia będą stanowić dodatkowe przychody.

Wysokość opłaty zastępczej stanowi iloczyn liczby brakujących uprawnień do emisji i jednostkowej stawki opłaty zastępczej. Wysokość jednostkowej stawki opłaty zastępczej wynosi 5 zł za brak jednego uprawnienia do emisji. Proponowana stawka 5 zł jest o tyle wyższa od kosztów związanych z redukcją emisji jednego kilograma SO_2 i NO_x (ok. 2,5 do 3 zł), iż powinna skłaniać inwestorów do podejmowania działań związanych z budową instalacji odsiarczających i odazotowujących i motywujących do ograniczenia emisji w celu uniknięcia ponoszenia opłat. Waloryzowanie tej stawki np. poprzez wartość współczynnika inflacji w obecnej sytuacji gospodarczej miałyby znikome znaczenie. Stosowanie takiego systemu waloryzacji jak przyjęto w systemie opłat za korzystanie ze środowiska wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska jest nieuzasadnione z uwagi na to, że przyniesie nieadekwatne do nakładu pracy (zaangażowanie administracji w opracowywanie corocznych waloryzowanych stawek jednostkowych opłat i corocznej nowelizacji przepisów) w stosunku do osiągniętych dzięki waloryzacji korzyści.

Opłatę zastępczą operator wnosi na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Do ponoszenia opłat zastępczych stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – *Ordynacja podatkowa* (Dz.U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, z późn. zm.), a uprawnienia organów podatkowych będą przysługiwały NFOŚiGW. Organem właściwym do wydawania decyzji na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej będzie Prezes Zarządu NFOŚiGW, zaś funkcję organu wyższego stopnia w sprawach dotyczących opłat zastępczych będzie pełnił minister właściwy do spraw środowiska.

Do egzekucji należności z tytułu kar pieniężnych oraz opłat zastępczych będą miały zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Uprawnienia wierzyciela w rozumieniu tych przepisów będą przysługiwały NFOŚiGW.

W projekcie ustawy wskazany został sposób postępowania w przypadkach braku uiszczenia opłaty, w przypadku wniesienia opłaty w kwocie niewystarczającej lub w nadmiernej wysokości. Minister właściwy do spraw środowiska stwierdza taką sytuację oraz określa wysokość opłaty zastępczej w drodze decyzji. Opłata jest wnoszona na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Projektowana ustawa przewiduje katalog kar mających na celu zabezpieczenie prawidłowego i terminowego wykonywania obowiązków nałożonych na operatorów ustawą.

Ustawa przyjmuje wymiar kary pieniężnej za nieprzekazanie Krajowemu ośrodkowi raportu rocznego, albo przekazanie go po terminie w jednakowej wysokości 50 000 zł. W tej samej wysokości przewidziano także karę za niezłożenie wniosku o utworzenie rachunku w rejestrze uprawnień do emisji.

Zastosowanie jednakowego wymiaru kary ma związek z tym, że oba wspomniane uchybienia mają jednakowe znaczenie z punktu widzenia prawidłowości funkcjonowania systemu bilansowania i rozliczania emisji SO_2 i NO_x . Następstwem niewykonania obowiązku przekazania rocznego raportu będzie pozbawienie Krajowego ośrodka możliwości przygotowania krajowego bilansu produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz emisji (art. 10 ust. 1), a także możliwości prawidłowego obliczenia rocznych pułapowych wskaźników emisji (art. 10 ust. 2). To z kolei przełoży się na pozbawienie operatorów możliwości realizacji obowiązku ustalenia rocznych limitów emisji oraz wprowadzenia przez Krajowy ośrodek na rachunek w rejestrze uprawnień do emisji odpowiedniej liczby uprawnień (art. 11 ust. 1 i 4). W konsekwencji niewykonanie tych czynności będzie rzutowało na wykonanie obowiązku rozliczenia emisji oraz powstanie obowiązku zakupu brakujących uprawnień lub uiszczenia opłaty zastępczej (art. 13 ust. 1 i 2). Należy zwrócić uwagę również na to, że wykonywanie obowiązku rozliczenia emisji odbywa się w cyklu rocznym, poszczególne czynności, które determinują prawidłowe wykonanie obowiązku rozliczenia emisji wykonywane są w odstępach jednego tygodnia, dwóch tygodni lub miesiąca, z tego względu przekroczenie terminu złożenia raportu, który inicjuje ciąg czynności podejmowanych kolejno przez Krajowy ośrodek i operatorów, posiada taki sam ciężar gatunkowy jak niezłożenie raportu przez operatora.

Kara za uchybienie obowiązkowi złożenia wniosku o otwarcie rachunku w rejestrze jest równie dotkliwa co kara za niezłożenie raportu. Uzasadnieniem przyjęcia takiej samej wysokości kary jest ścisły związek posiadania przez operatora rachunku w rejestrze z możliwością wykonywania przez niego ciężących na nim obowiązków sprawozdawczych, bilansowych i rozliczeniowych, które stanowią istotę jego uczestnictwa w systemie wprowadzanym projektowaną ustawą.

Kolejnym rodzajem kar jest kara za niedopełnienie obowiązku rozliczenia emisji. Projektowana ustawa wskazuje, że jeżeli operator nie wniesie w terminie opłaty zastępczej będzie podlegał karze pieniężnej w wysokości równej iloczynowi liczby brakujących uprawnień do emisji i jednostkowej stawki kary pieniężnej, której wysokość ustalono na poziomie 10 zł, a więc dwukrotności jednostkowej stawki przyjętej dla opłaty zastępczej.

Kary pieniężne są wnoszone na wyodrębniony rachunek bankowy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Termin płatności kary pieniężnej wynosi 14 dnia od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.

Należy podkreślić, że ustawa realizuje zasadę, w myśl której uiszczenie kary pieniężnej nie zwalnia operatora z wykonania obowiązku, któremu operator uchybił. Rozwiązanie to ma na celu doprowadzenie do faktycznego wykonywania przez operatorów ciężących na nich obowiązków, które w zasadniczy sposób rzutują na prawidłowe funkcjonowanie systemu

bilansowania i rozliczania emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu.

Do kar pieniężnych będą miały zastosowanie przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, a uprawnienia organów podatkowych będą przysługiwały wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. Z zakresu tej ustawy do kar pieniężnych nie będą miały zastosowania przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dotyczących terminów płatności należności, odroczenia tych terminów, zaniechania ustalenia zobowiązania, zaniechania poboru należności oraz umarzania zaległych zobowiązań. Wyłączenie stosowania ww. przepisów Ordynacji podatkowej jest związane z potrzebą wzmocnienia prewencyjnej funkcji kar pieniężnych przewidzianych w ustawie. Skoro bowiem operatorzy nie będą mogli liczyć na możliwość zastosowania wobec nich środków łagodzących dolegliwość kar pieniężnych, jakimi bez wątpienia są odroczenie terminu płatności, zaniechanie ustalenia zobowiązania, zaniechania poboru należności czy umorzenie zaległych zobowiązań, przy stosunkowo dużej dolegliwości, jaka tkwi w wysokości kary pieniężnej, efekt prewencyjny tego środka będzie tym większy. Mając to na względzie należy się spodziewać, że operatorzy będą przykładali większą wagę do prawidłowego i terminowego wykonywania obowiązków zagrożonych karami przewidzianymi ustawą.

Do egzekucji należności z tytułu kar pieniężnych oraz opłat zastępczych będą miały zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Uprawnienia wierzyciela w rozumieniu tych przepisów będą przysługiwały Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Projekt ustawy zawiera przepisy wprowadzające zmiany w przepisach obowiązujących. Zmiany w art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa. W ustawie tej czynności prawne państwowych osób prawnych związane z zarządzaniem uprawnieniami do emisji, wyłączono spod obowiązku uzyskania zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Zmiany w art. 401 i art. 401c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska dotyczą wpływów (z opłat zastępczych i kar pieniężnych) i przeznaczenia środków wnoszonych na podstawie projektowanych przepisów na rachunek NFOŚiGW. Środki z opłat zastępczych przeznaczone będą na finansowanie działań KOBiZE. Finansowanie KOBiZE będzie realizowane w ramach umów trójstronnych i wieloletnich programów, finansowanych przez NFOŚiGW. W ramach umów trójstronnych (zawieranych pomiędzy Ministrem Środowiska, Instytutem Ochrony Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) wydatkowanie środków i ich rozliczanie będzie nadzorował Minister Środowiska i NFOŚiGW. Zadania KOBiZE są finansowane w ramach zobowiązań wieloletnich i przyjmowanych na dany rok planów finansowych NFOŚiGW. Sposób wydatkowania środków określają harmonogramy rzeczowo - finansowe. Środki na finansowanie zadań będą przekazywane IOŚ w zaliczkach wynikających z wysokości kwot kosztów i wydatków określonych w harmonogramach rzeczowo – finansowych. Zestawienie poniesionych kosztów przez IOŚ w okresach kwartalnych akceptuje pod względem merytorycznym Minister Środowiska i przekazuje NFOŚiGW.

Kolejna zmiana dotyczy przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), w której dodano przepis dotyczący udostępniania informacji z zakresu projektowanej ustawy.

W celu zapewnienia spójności pomiędzy materiałą projektowanej ustawy i obowiązującą ustawą o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji proponuje się wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami

gazów cieplarnianych i innych substancji. Zmiany dotyczą rozszerzenia katalogu zadań Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami o pakiet zadań związanych z administrowaniem systemem bilansowania i rozliczania emisji SO₂ i NO_x dla dużych źródeł spalania.

Ustawa nie zawiera norm technicznych podlegających procedurze notyfikacji, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji

ustawy o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki i emisji tlenków azotu dla dużych źródeł spalania

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem projektu ustawy jest wprowadzenie nowych w polskim systemie ochrony środowiska rozwiązań dotyczących sposobu bilansowania emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) z dużych źródeł spalania (wprowadzenie systemu opartego na handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu) pozwalających operatorom dużych źródeł spalania na stopniowe dojście przez Polskę do ustalonych w *Traktacie o Przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej* pułapów emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu w perspektywie końca roku 2015. System bilansowania ma na celu stopniowe dojście do, z góry narzuconych, ustalonych i podanych w regulacjach krajowych i wspólnotowych, pułapów emisji SO₂ i NO_x przy założeniu, że w tym okresie będzie także wzrastała – ze względu na wzrost zapotrzebowania – produkcja energii elektrycznej i ciepła.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt aktu normatywnego oddziałuje na Ministra Środowiska, Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, Inspekcję Ochrony Środowiska oraz producentów energii elektrycznej i ciepła, którzy eksploatują duże źródła spalania o mocy od 50 MW. Regulacji będzie podlegało ok. 90 obiektów, a w szczególności:

Elektrownia Bełchatów	Elektrownia Dolna Odra
Elektrownia Opole	Elektrownia Pomorzany
Elektrownia Turów	Elektrownia Szczecin
Elektrownia Kozienice	Elektrownia Ostrołęka B
Elektrownia Połaniec	Elektrownia Pątnów I
Elektrownia Rybnik	Elektrownia Konin
Elektrownia Skawina	Elektrownia Adamów
Elektrownia Stalowa Wola	Elektrownia Pątnów II
Elektrownia Jaworzno III	Elektrociepłownia Ostrołęka A
Elektrownia Blachownia	Elektrociepłownia Chorzów "Elcho"
Elektrownia Jaworzno II	Elektrociepłownia Siekierki
Elektrownia Łaziska	Elektrociepłownia Żerań
Elektrownia Halemba	Elektrociepłownia Będzin S.A.
Elektrownia Łagisza	Elektrociepłownia Białystok
Elektrownia Siersza	Elektrociepłownia EC Nowa
Elektrociepłownia Fenice Rzeszów	Elektrociepłownia Wrocław
Elektrociepłownia Elbląg	Ciepłownia Kawęczyn

Elektrociepłownia Gorzów	Ciepłownia Wola
Elektrociepłownia Kraków	Elektrociepłownia Kielce
Elektrociepłownia Lublin - Wrotków	Elektrociepłownia Rzeszów
Elektrociepłownia Starogard	WPEC w Legnicy - C Lubin
Elektrociepłownia - Zakład Inowrocław	Elektrociepłownia Czechnica
Elektrociepłownia - Zakład Janikowo	MPEC Łomża - Ciepłownia
Elektrociepłownia Tychy	PEC Gliwice - Ciepłownia
Elektrociepłownia Zabrze	WPEC Legnica - Kotłownia Górka
Elektrociepłownia Zielona Góra	Grupa Lotos - EC Gdańsk
Toruńska Energetyka Cergia EC 1	PKN Orlen - EC Płock
Elektrociepłownia Gdańska	Zakłady Koksownicze Zdieszowice
Elektrociepłownia Gdyńska	Arcelor Mittal Poland - EC Kraków
Energetyka Boruta - EC 3	Mondi Świecie S.A.
Energ. Ciepła Opolszczyzny - K-173	International Paper - Kwidzyn
Elektrociepłownia Megatem EC-Lublin	Elektrociepłownia Cukrowni Łapy
Elektrociepłownia Katowice	Zakłady Azotowe Anwil - Ec
Elektrociepłownia Bielsko-Biała	Elana - Energetyka - EC1 i EC2
Elektrociepłownia Bielsko-Północ	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna
Elektrociepłownia Moszczenica	Energetyka Dwory - EC
Elektrociepłownia Zofiówka	PE Energetyka-Rokita
HCz Elsen - Elektrociepłownia 1	Michelin Polska - Olsztyn
HCz Elsen - Elektrociepłownia 2	Zakłady Azotowe Kędzierzyn - EC
Elektrociepłownia Miechowice	Zakłady Azotowe Puławy - EC
Elektrociepłownia Poznań – Garbary	Zakłady Azotowe w Tarnowie - EC
Elektrociepłownia Poznań – Karolin	Zakłady Chemiczne Police - EC2
Elektrociepłownia Bydgoszcz 1	Elektrociepłownia Koksowni Przyjaźń
Elektrociepłownia Bydgoszcz 2	Elektrociepłownia Bydgoszcz 3
Elektrociepłownia Łódź 2	Elektrociepłownia Łódź 3
Elektrociepłownia Łódź 4	

3. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl). Ponadto, projekt został przekazany do operatorów eksploatujących duże źródła spalania oraz zainteresowanym instytucjom naukowo-badawczym, izbom gospodarczym, wojewodom, marszałkom województw i organizacjom pozarządowym. Do projektu uwagi zgłosili: Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie, Elektrociepłownia Będzin S.A., Instytut Ochrony Środowiska, „VATTENFALL” Heat Poland S.A., Elektrociepłownia

Tychy S.A., Stowarzyszenie Papierników Polskich, Elektrociepłownia Zabrze S.A., Elektrownia Rybnik S.A., Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator S.A., Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych, Zespół Elektrociepłowni Bielsko – Biała, Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A., Polska Grupa Energetyczna S.A., Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Polski Komitet Energii Elektrycznej, Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie, Grupa Lotos S.A., Południowy Koncern Energetyczny, Forum Branżowych Organizacji Gospodarczych, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

Należy podkreślić, że część uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych miała charakter redakcyjny i zostały one uwzględnione w projekcie ustawy.

Pozostałe uwagi o charakterze merytorycznym dotyczyły następujących kwestii: stosowania pojęć: „energii elektrycznej brutto/netto” i „energii cieplnej brutto/netto”, bezzasadnego wprowadzenia pojęcia „zakład” i „operator” do projektu oraz kwestii ustalania odrębnych wskaźników emisji dla podziału dużych źródeł spalania według nominalnej mocy cieplnej na 4 przedziały, tj.: 50-100 MWt, 100-300 MWt, 300-500 MWt, >500 MWt. Po przeprowadzeniu konsultacji z KOBiZE (jednostką wskazaną przez ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070, z późn. zm.) m.in. do wykonywania zadań związanych z funkcjonowaniem Krajowego systemu bilansowania i prognozowania emisji) i przeanalizowaniu możliwych rozwiązań zostały przyjęte pojęcia „energii elektrycznej brutto”, „ciepła netto”, a także zastosowano podział dużych źródeł spalania na cztery ww. grupy. Uwagi dotyczące pojęć „zakład” i „operator” zostały uwzględnione. Pojęcia te zostały sformułowane wyłącznie na potrzeby projektowanej ustawy i nie ma żadnych przeciwwskazań do ich stosowania. Dodatkowo przyjęta definicja „operator” jest tożsama z pojęciem zawartym w art. 2 ust. 5 *Dyrektywy 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania*, przez co stanowi implementację ww. definicji do prawa krajowego. Ponadto w trakcie konsultacji zostały zgłoszone zastrzeżenia co do wysokości stawki opłaty zastępczej określonej na poziomie 5 zł, lecz i ta uwaga została odrzucona. Kwota ta została przyjęta po przeprowadzeniu szczegółowej analizy wykazującej, że kwota ta jest wyższa niż koszt budowy instalacji odazotowującej i odsiarczającej (2,5 – 3zł za redukcję emisji SO₂ lub NO_x) i ma za zadanie motywować podmioty do inwestowania w urządzenia redukujące zanieczyszczenia. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania powinny całkowicie rozwiązać wątpliwości wnoszących powyższe uwagi.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 4 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) – z chwilą przekazania projektu ustawy do uzgodnień międzyresortowych, został on zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej. Zgodnie z trybem określonym w ww. ustawie nie wpłynęło żadne zgłoszenie podmiotu zainteresowanego wzięciem udziału w pracach nad projektem ustawy.

W dniu 31 marca 2010 r. projekt ustawy został rozpatrzony przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego i uzyskał pozytywną opinię.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Skutki finansowe związane z przyjęciem nowej regulacji wynikają z powierzenia KOBiZE, jednostce utworzonej na mocy ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania

emisjami gazów cieplarnianych lub innych substancji, nowych zadań związanych z nadzorowaniem funkcjonowania systemu bilansowania emisji. Nowe zadania powierzone KOBiZE będą finansowane za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) z opłat zastępczych, o których mowa w omawianym projekcie ustawy.

Koszty Krajowego ośrodka związane z wprowadzeniem projektowanego systemu szacowane są na 22 200 000 zł do roku 2020. Zgodnie z projektem Krajowy ośrodek będzie miał następujące zadania związane z funkcjonowaniem systemu:

- 1) prowadzenie rejestru uprawnień – konieczność zakupu odpowiedniego sprzętu, stworzenie oprogramowania, serwis, obsługa rejestru;
- 2) etaty na pracowników zapewniających m.in.:
 - a) prawidłowe funkcjonowanie rejestru pod względem informatycznym – zadanie ciągłe od 2011 r.,
 - b) weryfikację wniosków – zadanie ciągłe, ale w 2011r. nasilone (założenie rachunków dla istniejących operatorów),
 - c) weryfikację raportów miesięcznych i przygotowanie bieżących wskaźników – zadanie ciągłe od 2012 r.,
 - d) weryfikacje raportów rocznych i obliczanie wskaźników pułapowych – zadanie do realizacji w marcu, w latach 2013 – 2016,
 - e) weryfikacja limitów wprowadzanych na rachunkach przez operatorów – zadanie do realizacji w okresie rozliczeniowym od 2013 r.,
 - f) przygotowanie raportu dla ministra środowiska (do 31 lipca każdego roku),
 - g) udzielanie wyjaśnień – zadanie ciągłe,
 - h) opracowanie materiałów informacyjnych, prowadzenie szkoleń – zadanie nasilone w pierwszym okresie funkcjonowanie – 2011 i 2012 r.

Nałożony projektem ustawy na Inspekcję Ochrony Środowiska obowiązek wykonywania nowych zadań, wymaga zapewnienia możliwości utworzenia nowych 8,5 stanowisk pracy. 8 nowych etatów dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska (po 0,75 etatu w woj. mazowieckim i wielkopolskim, po 0,25 etatu w woj. świętokrzyskim i opolskim i po 0,5 etacie w pozostałych 12 województwach) i 0,5 etatu dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Utworzenie nowych stanowisk pracy (koszty bezosobowe - zakup sprzętu komputerowego, mebli, podłączenie linii telefonicznej, szkolenia specjalistyczne) koszt ok. 10 tys. zł/etat oraz rocznie wynagrodzenia koszt ok. 50 tys. zł/etat – razem koszty początkowe 85 tys. zł oraz koszty bieżące 425 tys. zł. Koszty Inspekcji Ochrony Środowiska związane z wprowadzeniem projektowanego systemu szacowane są na 4 080 000 zł do roku 2020.

Maksymalny limit wydatków sektora finansów publicznych będący skutkiem finansowym ustawy wynosi 26 280 000, z tym, że w

- 1) 2011 r. – 3 260 000 zł, w tym na: zadania związane ze stworzeniem oprogramowania rejestru uprawnień do emisji (1 000 000 zł), zakup sprzętu, obsługę rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie;
- 2) 2012 r. – 2 570 000 zł na zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zakup sprzętu i zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (510 000 zł);
- 3) 2013 r. – 2 485 000 zł na zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (425 000 zł);

- 4) 2014 r. – 2 685 000 zł na zakup sprzętu, zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (425 000 zł);
- 5) 2015 r. – 2 570 000 zł na zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zakup sprzętu i zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (510 000 zł);
- 6) 2016 r. – 2 485 000 zł na zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (425 000 zł);
- 7) 2017 r. – 2 485 000 zł na zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (425 000 zł);
- 8) 2018 r. – 2 685 000 zł na: zakup sprzętu, zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (425 000 zł);
- 9) 2019 r. – 2 570 000 zł na zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zakup sprzętu i zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (510 000 zł);
- 10) 2020 r. – 2 485 000 zł na: zadania związane z obsługą rejestru, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, zasoby ludzkie, w tym na zasoby ludzkie dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (425 000 zł).

Z uwagi na nieuwzględnienie wzmocnienia etatowego Inspekcji Ochrony Środowiska w związku z zadaniami nałożonymi przez *ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji* wydaje się zasadnym przyznanie odpowiednich środków finansowych i etatowych w świetle projektowanych rozwiązań zawartych w projekcie ustawy *o systemie bilansowania i rozliczania wielkości emisji dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) dla dużych źródeł spalania* i w projekcie ustawy *o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych*. Powierzenie nowych zadań bez zabezpieczenia finansowego odbywałoby się kosztem realizacji dotychczasowego niezwykle napiętego systemu kontroli przestrzegania pakietu ustaw dotyczących ochrony środowiska przez podmioty gospodarcze.

Korzyści dla finansów publicznych płynące z zastosowania regulacji są trudne do oszacowania. Tym niemniej można przyjąć, że osiągną one kwotę 7754 mln PLN (dane pochodzą z raportu Regionalnego Biura WHO na Europę pt. *Health risks of particulate matter from long-range transboundary air pollution*) i będą dotyczyły oszczędności w sektorze zdrowia i ubezpieczeń społecznych spowodowanych ograniczeniem liczby zachorowań oraz przedwczesnych zgonów.

Określone w ustawie wydatki budżetu państwa, będące skutkiem wejścia w życie projektowanej ustawy zostaną sfinansowane w ramach środków finansowych pozostających w dyspozycji Ministra Środowiska.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje prawne zaproponowane w niniejszej ustawie nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Dodatkowe obowiązki administracyjne nakładane projektowaną ustawą na podmioty uczestniczące w systemie nie będą stanowiły dla nich istotnego obciążenia administracyjnego. Ustawa nie nakłada obowiązku uzyskania przez podmioty żadnych nowych decyzji administracyjnych.

W przypadku, gdy emisja z dużego źródła spalania jest większa niż liczba uprawnień do emisji wprowadzonych na rachunek operatora, operator jest obowiązany do nabycia brakujących uprawnień do emisji lub uiszczenia opłaty zastępczej za brak uprawnień do emisji. Będą to faktycznie jedyne obciążenia finansowe, na jakie podmioty uczestniczące w systemie mogą być narażone przestrzegając obowiązków wynikających z projektowanej ustawy. Jednakże podmioty, które szybko podejmą działania mające na celu redukcję emisji uzyskają uprawnienia, które w przypadku ich zbycia będą stanowić dodatkowe przychody.

Ustawa wprowadza katalog zachowań zagrożonych karami pieniężnymi za nieprzestrzeganie obowiązków ustawowych, stąd można się spodziewać, że obciążenia przedsiębiorców z tego tytułu wystąpią. Trudno jest jednak oszacować wielkość obciążeń wynikających z tytułu sankcji finansowych przewidzianych w projektowanej ustawie.

Z uwagi na rodzaj nośników energii dominujących w produkcji energii elektrycznej i ciepłej w Polsce (węgiel) i związane z tym emisje związków siarki i azotu, akt wpływa na ceny energii elektrycznej, a te dotyczą zarówno duży przemysł, sektor małych i średnich przedsiębiorstw, jak i gospodarstwa domowe. Jednocześnie jednak możliwe będzie obniżenie kosztów w obiektach przyjaznych dla środowiska poprzez dodatkowe zyski wynikające z możliwości sprzedaży wolnych uprawnień do emisji. Projektowany system stworzy ścieżkę dojścia do wynikających z dyrektywy o emisjach przemysłowych, obowiązujących od 2016 r., zaostrzonych standardów emisji dla dużych źródeł spalania.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki działając na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, podał do wiadomości publicznej, że w 2009 r. średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym osiągnęła poziom 197,21 zł/MWh.

Tabela 1. Średnioważone ceny ciepła ("ogółem") dla pierwszego roku stosowania taryf zatwierdzonych w okresie styczeń - czerwiec 2009 r. (wg URE)

Lp	Województwo	Średnioważona cena ciepła "ogółem"[zł/GJ]
1	Mazowieckie	35,06
2	Dolnośląskie	29,39
3	Opolskie	35,57
4	Kujawsko-pomorskie	31,67
5	Wielkopolskie	40,59
6	Pomorskie	39,08
7	Warmińsko-mazurskie	36,71
8	Małopolskie	28,36
9	Podkarpackie	31,35
10	Śląskie	29,03
11	Łódzkie	21,82

12	Świętokrzyskie	41,28
13	Zachodniopomorskie	40,05
14	Lubuskie	30,56
15	Lubelskie	27,16
16	Podlaskie	30,38
17	Ogółem kraj	30,79

Przy założeniu najgorszego scenariusza konieczności poniesienia kosztów pozyskania uprawnień w roku 2012, o cenie jednostkowej 5 zł/kg, w ilości odpowiadającej emisji 100 000 t SO₂ lub NO_x koszt wyniósłby 500 mln zł. Przyjęto do analizy dwa warianty możliwości rozłożenia takiego kosztu:

- 1) w 24 % na sprzedaż 110 TWh energii elektrycznej i w 76 % na sprzedaż 220 000 TJ ciepła może spowodować uzasadniony, średni wzrost ceny odpowiednio o 3,45 zł/MWh i 0,55 zł/GJ (rozłożenie obciążeń prawie proporcjonalne tj. 1,75 % ceny energii elektrycznej i 1,77 % ceny ciepła);
- 2) w 50 % na sprzedaż 110 TWh energii elektrycznej i w 50 % na sprzedaż 220 000 TJ ciepła może spowodować uzasadniony, średni wzrost ceny odpowiednio o 2,27 zł/MWh i 1,13 zł/GJ (1,15 % ceny energii elektrycznej i 3,69 % ceny ciepła).

Optymalny wydaje się wariant „1”, ze względu na niemal proporcjonalne (procentowe) rozłożenie obciążeniem wzrostu cen.

Należy zauważyć, że ten stosunkowo niewielki wzrost cen energii elektrycznej przekłada się na wielkość poniżej 1 % rocznie. Biorąc pod uwagę wymagany na podstawie dyrektywy UE nr 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/76/EWG średni spadek zużycia energii o 1 % rocznie (cel indykatorywny 9% w ciągu 9 lat) należy uznać, że wzrost cen nośników energii zostanie z nawiązką skompensowany przez spadek zużycia energii.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane regulacje prawne będą miały wpływ na sytuację gospodarczą i rozwój regionalny. Projektowana ustawa będzie sprzyjała oszczędności energii i paliw, a także poprawie stanu środowiska, zwłaszcza czystości powietrza. Aspekty te będą pozytywnie wpływały na rozwój regionalny, zwłaszcza turystycznych, a także na poprawę stanu zdrowia społeczeństwa.